

POSTANOWIENIE

Dnia 30 maja 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z powództwa A. P.
przeciwko G. Spółce Akcyjnej w W.
o wydanie nieruchomości ewentualnie o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 30 maja 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 7 czerwca 2018 r., sygn. akt I AGa (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) oddala wniosek pozwanej o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Powód A. P. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 7 czerwca 2018 r., oddalającego apelację od wyroku Sądu Okręgowego w L. z dnia 24 maja 2017 r. którym oddalono powództwo przeciwko G. S.A. z siedzibą w W. o wydanie ruchomości, ewentualnie o zapłatę.

Sąd Najwyższy, oceniając - na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. - skargę kasacyjną z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

Ustawodawca, wprowadzając skargę kasacyjną jako nadzwyczajny środek prawny służący od prawomocnych orzeczeń, podkreślił, że jej celem jest ochrona interesu publicznego polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. Jego rolą nie jest korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa, nawet gdyby one rzeczywiście wystąpiły. Ocena podstaw przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania następuje w ramach tzw. przedsądu. Sąd Najwyższy bada, czy wskazano i należyście umotywowano przyczyny powołane w art. 398⁹ § 1 k.p.c., tj. czy występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub oczywista zasadność skargi kasacyjnej i przyjmuje ją do rozpoznania, jeżeli zachodzi przynajmniej jedna z nich.

Wniosek o przyjęcie skargi powód oparł na przyczynie oznaczonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. jako oczywista zasadność skargi kasacyjnej. Podniósł, że świadczą o niej błędna subsumpcja ustalonego stanu faktycznego i niezastosowanie w toku rozstrzygania o żądaniu ewentualnym pozwu przepisów związanych z odpowiedzialnością samoistnego posiadacza rzeczy w złej wierze za jej utratę (art. 226 k.c.), oczywiście błędne oddalenie dochodzonego przez powoda roszczenia odszkodowawczego wynikającego z utraty przez pozwanego określonych co do tożsamości butli stalowych.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego przyczyna oczywistej zasadności skargi kasacyjnej jest spełniona wówczas, gdy zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100, z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49). Musi być oczywista kwalifikowana postać naruszenia prawa, zauważalna *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, która przesądza o wadliwości zaskarżonego orzeczenia w stopniu nakazującym uwzględnienie skargi (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego

2012 r., II CSK 225/11, nie publ., z dnia 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, nie publ.). Skarżący powinien nie tylko przywołać konkretne przepisy prawa, którym jego zdaniem Sąd drugiej instancji uchybił, ale także przytoczyć odpowiednią jurydyczną argumentację odnoszącą się do oczywistości ich naruszenia.

Nie odpowiada tym wymaganiom uzasadnienie przyczyny kasacyjnej wskazanej w skardze z kilku względów. Przypomnieć należy, że powód, mimo mało precyzyjnego oznaczenia żądania (początkowo jako ewentualnego, w apelacji jako alternatywnego), dochodził go w istocie w formie tzw. *facultas alternativa*. Żądał bowiem wydania indywidualnie oznaczonych butli gazowych wskazując, że pozwany może zwolnić się od tego obowiązku kompensując jego szkodę świadczeniem pieniężnym odpowiadającym ich wartości. Podstawa faktyczna i prawna powództwa była jednoznacznie oparta na twierdzeniach o wyrządzeniu szkody w wyniku przywłaszczenia i wprowadzenia do obrotu przez pozwanego któremu, w związku z toczącym się przeciwko powodowi postępowaniu przygotowawczym, oddano na przechowanie dowody rzeczowe w postaci wskazanych butli, następnie zwolnione spod zabezpieczenia. Rozstrzygnięcie o wydaniu powinno poprzedzić ustalenie, że pozwany nie utracił posiadania wskazanych ruchomości i tylko wówczas sąd mógłby przyznać mu uprawnienie do zwolnienia się od wydania przez zapłatę żądanej kwoty pieniężnej. Brak butli mógł uzasadniać zasądzenie odszkodowania, ale na przeszkodzie mu stanął skutecznie podniesiony zarzut przedawnienia.

Zgodnie z zasadą aktualności podstawą orzekania jest stan faktyczny w chwili zamknięcia rozprawy (art. 316 § 1 k.p.c.). Powód konsekwentnie do zakończenia postępowania apelacyjnego popierał żądanie zasądzenia odszkodowania opierając je na podstawie faktycznej wyrządzenia szkody poprzez przywłaszczenie przechowywanych ruchomości i wskazywał wprost jako podstawę prawną żądania art. 363 § 1 k.c. skądinąd błędnie uznając, że może on być stosowany samodzielnie, podczas gdy każdorazowo wymaga ustalenia pozostałych przesłanek odpowiedzialności deliktowej albo kontraktowej. W toku postępowania przed sądami powszechnymi nie nastąpiła zmiana żądania ani jego podstawy faktycznej i prawnej na prawno-rzeczową. Po raz pierwszy przepisy dotyczące odpowiedzialności posiadacza względem właściciela z tytułu utraty rzeczy

(art. 225 k.c.) zostały powołane w skardze kasacyjnej, co oznacza niedopuszczalną na tym etapie postępowania zmianę przedmiotową powództwa. Niezależnie od tego, zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, podstawą skargi kasacyjnej i odpowiednio uzasadnioną przyczyną przedsądu nie mogą być przepisy, które nie były podstawą orzekania przez sąd drugiej instancji.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania. Uwzględniając charakter sprawy i rodzaj dochodzonego roszczenia Sąd Najwyższy w oparciu o zasadę słuszności odstąpił od obciążenia skarżącego kosztami postępowania kasacyjnego należnymi stronie przeciwnej (art. 102 w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c.).

jw